

poraz za porazom dela črto črez njih blazne račune. Hrabri turški armadi, ki je pod vodstvom nemških oficirjev in inženirjev to krasno zmago dosegla, gre pač vsa hvala in čast. Dardanelska konečna zmaga je ena odločilnih zmag v svetovni vojni!

Razpoloženje v romunski javnosti.

Iz Bukarešte objavljajo nemški listi naslednjo sliko o razpoloženju romunskih krogov. Izvzemši Petra Carpa, ki propagira pridruženje centralnim državam, ni nihče za odločilno politiko niti na eno niti na drugo stran. Konzervativci, ki so Carpu najbližji, pravijo: če ostane vojaški položaj tak, kakršen je danes, potem se mora Romunija pridružiti centralnim državam, to se pravi toliko, kakor da to pridruženje danes še odklanjajo. Akcijonisti ali intervencionisti propagirajo zvezo Romunije z entento, vendar pa ne zahtevajo, da se ji takoj pridruži. Oni hočejo le provocirati, da bi se vlada končno izjavila za politiko četverozveze. Vlada sama stoji še vedno med dvema stoloma in premišljuje, na katerega bi se vsedla. Široka javnost je četverozvezi prijazna in odklanja „germanofilske“ ali po romunsko rečeno „madzarofilske“ politike. Na drugi strani pa se zaveda, da zveza z entento ne obeta nobenega posebnega dobička. Mnogi politiki so se docela postavili na stališče politične kupčije ter pravijo: Romunija naj čaka, potem pa udari na tistega, ki bo premagan.

Boji v Galiciji in Bukovini.

„Az Est“ poroča iz Bukarešte: Od srede ponoči se vrši brez prenehanja najsilnejši artiljerijski boj na bukovinski mejni črti Novosielica-Sojan-Tureny Mahala. Fronta se razteza ob meji med Prutom in Dnjestrom.

Z Dunaja: Danes je preteklo 14 dni, odkar so se boji na bukovinski fronti zopet pričeli. Kljub bližini bojišča je slika mesta Črnovice neizpremenjena normalna. Sejem ob pondeljkih je dobro obiskan, kakor navadno. Brez skrbi sledi ljudstvo vojnim dogodkom. Dan na dan prihajajo vojni vjetniki skozi mesto. Število vojnih vjetnikov, ki so zadnje dni zapustili mesto znaša 3600, med njimi 12 častnikov. Vjetniki poročajo o razporih v ruskem armadnem vodstvu. Neki poveljujoči ruski general, ki je bil za časa druge ruske invazije v Črnovicah, je baje generalštab svaril pred ofenzivo, general Ivanov pa ga ni poslušal.

V preteklem letu, kakor že preje je naš list dokazal, da je najboljši zagovornik ljudskih pravic, pa tudi najzvestejše glasilo avstrijskega mišljenja. Ni čuda, da si je „Štajerca“ i sedaj v vojni pridobil novih prijateljev in odjemalcev. Pa ne samo doma, tudi v vseh vojaških bolnišnicah ga čitajo z navdušenjem in veseljem. Prepričani smo tedaj, da bode imelo tudi letošnje vabilo za naročenje mnogo uspeha. Prosimo v prvi vrsti stare naše naročnike, da naj nam čimprej vpošljejo naročnino, ki jo je pri vsakem listu naprej plačati. Prosimo pa tudi vse prijatelje, da nam naj z neumorno agitacijo pribivajo vedno novih somišljenikov in odjemalcev. „Štajerca“ ostal bode vedno zvest svojemu naprednemu, štajersko-koroškemu, avstrijskemu mišljenju!

Cesarjeva zahvala šolam. Naš cesar je pooblastil naučno ministerstvo, da naj izreče cesarjevo zahvalo tistim šolskim oblastvom, učiteljstvu in šolski mladini, ki so posebno uspešno pomagali preskrbeti vojakom topla zimska oblačila.

Porotna sodišča so vstavljeni in naprej do konca leta 1916. Posebna cesarska naredba določa, da so za leta 1916 sicer vstavljeni porotna sodišča, da se pa morajo pa vključiti temu sestavi seznanjeni porotniki.

Brzjavni in telefonski promet v okvirju južno-zahodne fronte. Oddaja zasebnih brzjav je prepovedana: na južnem Tirolskem do črte med Tösensom in Pfundsom, na Koroškem, Kranjskem, v Istri, na Primorskem, Hrvaškem in Slavoniji, izvzeti so le krajci: Virovitica, Požega, Srem, Zagreb, Varaždin in Belovar. Telefonski promet je prepovedan: Na južnem Tirolskem, Koroškem, v okrajnih glavarstvih: Maribor, Ptuj, Celje, Brežice, Konjice in Slovenjgradec, na Kranjskem, v Istri, na Primorskem, Hrvaškem in v Slavoniji, izvzeti so okrajci Virovitica, Požega in Srem.

Ne pošiljajte razglednic v inozemstvo. Vkljub temu, da je ministerstvo za trgovino prepovedalo pošiljati v inozemstvo razglednice, na katerih so naslikana mesta, mostovi, v vojaškem oziru važne stavbe, predori, pokrajine itd., se še vedno dogajajo prav mnogokrat slučaji, da se ljudje poslužujejo v poštnem prometu z inozemstvom takih razglednic. Pripomni se, da se tozadevne razglednice ne izročajo naslovniku ter da se na tozadevne reklamacije ne ozira. Ministerstvo je nadalje odredilo, da je tudi prepovedano pošiljati v inozemstvo razglednice o krajih, mostih, pokrajinah itd. ozemlja, katero so zasedle naše in zavezniške čete. Dovoljeno je pa se posluževati razglednic, na katerih so naslikane cvetlice, drevje, živali itd.

Podpore za otroke v vojaške poklicanih. Domobransko ministerstvo je določilo, da se mora izplačati podpora tudi za otroke, ki je bil rojen tistega dne ali tudi pozneje, ko je bil oče otroka poklican v vojsko, toda samoumerno šele začasnji z dnem rojstva otroka. Nadalje je domobransko ministerstvo določilo, da gre otro-

kom v starosti do 8. leta polovična, otrok obučevine od 8. leta naprej pa ne polovična, ampak s obnimi vzprikrajšana in popolna podpora.

Prošnje za oprostitev od črnovojniške tebovati v be Domobransko ministerstvo razglašajo glede edmetov, ganja prošnje za oprostitev od črnovojniške potrebe službe sledeče: Prošnje za oprostitev od 1. K, v vojniški službe se morajo vlagati načeloma sence opokrajnih političnih oblastih in sicer če se ert posej za oprostitev iz javnih interesov. Na proš sicer po za oprostitev iz zasebnih ozirov se bo ozihruck samo v izvanrednih, nedvoljivih in urasse 1.) I določenih slučajih. Tvrde, ki so dobavite nudb, so za armado, morajo vlagati prošnje za oprosti Ameri svojih uslužbencev od črnovojniške službe slarjev, v vojni ministerstvo. Na ovadbe glede slepar avstrijski pri oproščanju od črnovojniške službe se badaljuje. bodoče oziralo le tedaj, če bodo dotične ova Sploš redno podpisane. No ovadbe brez podpisa stlenila kit bo oziralo.

Pri pluznih strojih zaposleno osobje za Potop določen čas vojaške službe oproščeno. Na pri Texla log poljedelskega ministerstva je vojno min. „E 17“ sporazumu z višjim armadnim poveljstvom **Menih** ministerstvom za deželno bran in z ogrsk je 32 k ministerstvom za deželno bran z razpisom z trossij 29. decembra 1915, št. 118.500, odredilo, prijevte se za nedoločen čas oproste vojaške službe stroj pri ne ki in kurjači po poklicu za parne in motoočili.

pluge, 1. ki so že sedaj oproščeni vojaške služ 200 ali ki so na dopustu; 2. ki so bili pri nekem danjih prebiranjih spoznani za sposobne, stekel črnovojniško službovanje z orožjem; ki pa mleko niso odšli na službovanje, slednjič 3. ki bivali. Če pri prihodnjih prebiranjih spoznani za sposobno v M za črnovojniško službovanje z orožjem“. so živ pod točko 1. in 2. navedene je prošnje za op **Mesti** ščenje takoj vložiti potom političnih oblastljijsko prve stopnje in s posredovanjem poljedeljskar ga so ministerstva na c. in kr. vojno ministerstvo stili, to in kr. ministerstvo za deželno bran; vse e umoti osebe ostanejo do rešitve v neaktivnem razmetriz. Yp Prošnje morajo najkasneje do 20. januarja 1916jših m prošnje k točki 3. pa najkasneje v 14 dndnjem po izvršenem prebiranju dospeti na politit v 12. oblastvo prve stopnje. Pozneje došle prošnje ebivalce ne bodo vpoštevale. Kadar dovoljena oprostitijpomem ni več potrebna, mora politično oblastvo s ita in l močjo orožništva v vsakem primeru takoj brasn o javno obvestiti pristojno vojaško poveljstvo, sv Vojaška oblastva ukrenejo nato, da se dotičnje mes osebe vpokličejo k vojaškemu službovanju. takrat jaško poveljstvo odredi takojšnji vpoklic te zahtevi sicer, ako na drug način zanesljivo ugotovi, dno bo je dotični strojnik, oziroma kurjač pogrešljanje v Na ta način ukrenjene vpoklice mora politit je por oblastvo prve stopnje brzjavno naznaniti pol **Domu** deljakemu ministerstvu. Vojno ministerstvo (c. roča, d kr. ministerstvo za deželno bran, kr. ogrsko sterstvu nistrstvo za deželno bran) si je pridržalo pta zakovico, zgoraj omenjeni podaljšani rok, vsak **Pred** popolnoma ali deloma omejiti.

Nabava raznih predmetov za c. in kamo le vojsko. C. in. kr. vojno ministerstvo nabavo meseca januarja 1916 naslednje predmete: v jaško sukno in uniforme, jezdne priprave častnike, svetilke, česala, vložke za čevlje Prin erja,

Počasna prebava

pomanjkanje teka, zamašenje, počasnost črevesja odpravi se s Fellerjevimi, milo odvajajočimi, apetit povečujočimi Rhabarbara-kroglicami z zn. „Elsa“-kroglice. 6 škatljic franko 4 K 40 vin., 12 škatljic franko 8 K 40 vin. Lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsa trg št. 241 (Hrvatstvo). Fellerjev bolečine odpravljajoči rastlinski esenci fluid z zn. „Elsa“-fluid, 12 steklenic franko 6 kron. Čez 100.000 zahvalnih pism in zdravniških priporočil. Marsikogar je že od hudih bolečin ozdravil. Se rabi mnogobransko tudi pri zdravih.

454

Razno.

Cenjeni naročniki. Nastopilo je novo leto in usojamo si uljudno cenjene naročnike vabiti na zopetnonaročenje „Štajerca“.

Beda na Srbskem.

Krasne naše zmage proti srbskemu sovražniku so seveda povzročile velikansko bedo med srbskim prebivalstvom. Večina ma je to prebivalstvo zbežalo iz rodne svoje grude. Naša slika kaže beg srbskih prebivalcev proti Albaniji. Kralj Peter in Pašič naj bi bila pred začetkom vojne premislila, v kako grozovito bedo bodeta spravila svoje ljudstvo. V prvi vrsti pa so odgovorni za srbsko bedo ruski in angleški „prijatelji“, ki so preje Srbiji vse mogoče obljubovali, v trenutku največje nevarnosti pa so jo zapustili.

Flichtende Serben auf dem Wege nach Albanien.

trokoni klobučevine, vrvi, ovratne rute. Ponudbe s potak ne trebnimi vzorci je čimprej poslali c. in kr. vojnemu ministerstvu, oddelek 13. Ponudbe morajo e služ vsebovati vse, kar je glede kakovosti dobavnih de vla predmetov, cene, dobavne množine in dobavnega vojniška časa potrebno. Ponudbe je kolkovati s kolkom d črno za 1 K, vezane niso na posebno obliko. Intema prresente opozarjamo, da se dobivajo za vlaganje se geofert posebne tiskovine (Form. Lag. Nr. 909) prošnji in sicer po 8 v komad. (Naslov: Überreutersche oziral Buchdruckerei M. Salzer, Dunaj, IX., Pelikan-uradnigasse 1.) Ker ti formalurji olajšujejo vlaganje viteljic ponudb, so jako priporočljivi.

Amerikanski Nemci so nabrali pol milijona špe nadolarjev, to je 2 in pol milijona kron za nemški parstev in avstrijski „Rdeči križ“. Nabiranje se pa še se bo nadaljuje. Pač častni čin vrlih mož!

Splošna vojaška dolžnost. Poroča se, da je a se sklenila kitajska vlada, uvesti v štirih zaporednih obrokih tekom 10 let splošno vojaško dolžnost.

Potopljeni angleški podmorski čoln. V bli- a predčini Texla potopljeni angleški podmorski čoln min. je „E 17“. Na krovu imel je tudi 13 častnikov.

Meni morilec. V mestu Portici pri Neape- ogreskinju je 32 letni menih Ciavolini ubil meniha a z dn Grossija in mu oropal nekaj vrednostnih lilo, d papirjev ter 1200 lir denarja. Morilca so zas- strojčili pri neki ženski v Neapelju in so ga sodnji notornizročili.

200 oseb obolelo vsled mleka ene krave. i doseNa nekem posestvu blizu Mohača na Ogrskem e „zje stekel pes ugriznil kravo. Psa so pač ubili, pa šali mleko popadene krave so ljudje še štiri dni i bodovživali. Četrtri dan pa je še krava stekla. Zdj posobnima v Mohaču v opazovalnici čez 200 oseb, n“. Zki so vživale mleko od te krave.

Mesta Ypern ni več. Iz vojnih poročil znano oblastetbelgijsko mesto Ypern je kar izginilo iz zemlje. eljskegaKar ga so nemški in francoski kanoni še celega stvo (opustili, to se je zdaj iz vojnih ozirov porušilo. vse te vse umotvore tega mesta so preje prenesli v zmerjuPariz. Ypern je bilo eno zgodovinsko najzname- 1916nitejših mest Belgije, staro že nad 1000 let. V 4 dne srednjem veku je že v tem mestu cvetala obrtnost olitičn v 12. stoletju je šelo mesto nad 200.000 šnje prebivalcev. Spadalo je takrat med največja in rostite najpomembnejša mesta na svetu. V dobi pro- s povita in bogastva so v Ypernu zgradili pre- j brzokrasno katedralo in še lepšo monumentalno eljstvostavbo, svetovno znane tržnice za suknjo. Hi- dotičnranje mesta pa se je začelo leta 1584. Španci ju. Vso takrat mesto osem mesecev oblegali in kuga i tuje zahtevala mnogo žrtev. Od tedaj je mesto i, dvedno bolj nazadovalo in je imelo začetkom grešljivedanje vojne samo še 17.000 prebivalcev. Zdj olitičnna je popolnoma izginilo.

Domovi za vojake. Dunajska „Reichspost“ o (c. iporoča, da se dne 15. januarja pričnejo v mi- sko ministerstvu za javna dela posvetovanja glede na- lo prartta zakona o domovih za vojake.

Predpust bode letos presneto dolgi. Dekleta gotovo že podplati srbijo, ako pomislijo, da in kramamo letos najdaljši predpust v celem stoletju.

Kardinal Mercier.

Prinašamo sliko belgijskega kardinala Mer- tierja, ki se je odpeljal v Rim. Ta obisk ima

Kardinal Mercier.

paje v verskem in političnem oziru velik pomen.

Letošnji predpust se je namreč začel 7. januarja in bo trajal do 7. marca. Vsega skupaj je torej predpustnih dni 61, več kot dva meseca. Pa je res škoda, da imamo ravno letos to presneto vojno, ki ogreni vsako predpustno življenje. Marsikatera starejša jungfrava bi drugače pod havo prišla . . .

Ogenj. V Mariboru je izbruhnil ogenj v Freundovi (preje Naskovi) tovarni za usnje. Požar je uničil v tovarni 50 do 60 centov loja v vrednosti več tisoč kron. Zaloge usnja so ga silici zamogli rešiti. Zanimivo je, da je tekom zadnjih let v tej tovarni že tretjič gorelo.

Frank Sakser — veleizdajalec. Kranjski Slovenec Frank Sakser šel je kot mladi človek v Ameriko. V Novem Yorku ustanovil je list „Glas naroda“, pri katerem je obogatel. Igral je seveda vloge slovenskega rodoljuba in voditelja, čeprav so bili njegovi politični nazori vedno precej zmedeni in nejasni. Da bi svoje „rodoljubje“ še jasneje pokazal in pri temu še boljše „kšefte“ delal, ustanovil je Sakser v Novem Yorku tudi neko „banko“, ki je posredovala zlasti pošiljanje denarja slovenskih delavcev iz Amerike v staro domovino in obratno. Z eno besedo: Sakser je bil kar se pravi „velika glava“ med amerikanškimi Slovenci. Pred par leti se je vršil v Ljubljani neki vseslovenski sokolski sestanek. Takrat je Frank Sakser pripotoval čez „veliko lužo“ v belo Ljubljano. Prinesel je seboj židani trak v belo-plavo-rdečih barvah in ga podal „Sokolom“ kot darilo amerikanških Slovencev. Slovenski listi so se takrat navduševali za tega „rodoljuba“ in ga dvigali v deveta nebesa . . . No, dobro! Zdjaj pa čitamo v uradni „Wiener Zeitung“ dobesedno: „C. k. deželna sodnija v kazenskih zadevah Dunaj je na predlog c. k. državnega pravdnštva Dunaj odredila v pri sodniji c. in k. 5. armadnega poveljništva vršči se kazenski stvari zoper Franka Sakser, izdajatelja lista „Glas naroda“ v Novem Yorku, zaradi zločina po § 58 c. k. p. in § 327 v. k. p. v zmislu § 2 cesarske naredbe od 9. junija 1915, d. p. l. št. 156 v varstvo pravice države na odškodnino z zaplombo vsega, obtožencu Franku Sakser spadajočega na Avstrijskem ležečega premakljivega in nepremakljivega premoženja“. — Frank Sakser je torej veleizdajalec in opozarjamo nato Slovence v Ameriki, ki v pretežni večini gotovo s poštenim srcem mislijo na svojo ogroženo domovino.

„Hej Slovane“ prepovedano. C. k. deželna kot tiskovna sodnija v Pragi prepovedala je nadaljno razširjanje neperiodičnih, v Wellwaron izdanih tiskovnin, ki obsegajo 37 znanih čeških pesni. Med temi psmisi naba- ja tudi znana bojna pesen „Hej Slovane“, ki se jo je tudi v naših krajih močno prepevalo.

Črne koze. Glasom uradnih poročil se je pojavilo v Mariboru, pa tudi v raznih drugih krajih Štajerske več slučajev črnih koz. Pozor!

Cene moka na Koroškem. Od 11. t. m. sem veljajo za vojvodino Koroško za malo razprodajo moka sledeče cene za eno kilo: Pšenična pecivna moka 1 K 16 v, pšenični gris 86 v, pšenična kuhalna moka I 96 v, pšenična kuhalna moka II 64 v, pšenična krušna moka in ržena moka 46 v. Te cene veljajo za vse kraje, ki niso od okrajnega mlina ali od železniške postaje več kot 5 kilometrov oddaljene. Za dovoz v čez 5 kilometrov oddaljene kraje se dovoli en vinar za vsakih 10 začetih kilometrov in za vsak kilogram moka. Vsak prodajalec mora imeti cene vedno napisane. Vsako mešanje ali druga sprememba moka je prepovedano.

Tri zakramente na enem dnevu sprejel je v Celovcu kanonir Hermann Tetteles. Najprej je bil krščen, potem je sprejel sv. obhajilo in konečno je bil z gospodično Kogou-nig, rojeno Korošico, poročen.

Samomor. Iz Celja se poroča: Preteklo sredo potegnili so iz Savinje mrtvo truplo bivšega učitelja na slovenski šoli v Lebarjih Ru-

dolfa Delakorda. Pokojnik je služil kot četovodja pri vojaki; udeležil se je lansko leto s 87. regimentom bojev proti Rusom. Zadnje čase je bil vedno nekaj otožen in pobit. Neznano je, kaj je gnalo mladega človeka v smrt.

Grozna smrt otroka. Pri posestnici Potočnik v Jamnici pri Prevalju uslužbena dekla pustila je 3-letno hčerko svoje gospodinje en trenutek brez nadzorstva. Otrok je našel užigalice in se je z njimi igral. Užigalice so se vnele, z njimi pa tudi otrokova obleka. Nesrečno dekletce pridobilo je tako hude opekline na celem telesu, da je kmalu nato pod groznimi bolečinami umrlo.

Kako se določi teža zvonovom? Pri zvonu pride v poštev zlasti postranska višina od klobuka do krila, debelost krila ali obroča, kamor kembelj vdarja in pa premer krila t. j. premer od roba do roba preko sredine zvona. Če hočes dognati težo zvona, izmeri in kubiraj premer in ga označi s P³, težo pa s T. Za zvonove pred l. 1750 velja obrazec: $T = P^3 \times 0.0213$ ($= P \times P \times P \times 0.0213$), za zvonove po l. 1750 pa: $T = P^3 \times 0.019$. V starih zvonovih pred l. 1750 je namreč blago veliko boljše, zato je množilec večji. Premer je pa treba zmeriti po stari meri, torej po colih, doljena teža znaša funte, ki se potem lahko preračunajo v sedanjo težo, 1 kg = 1.7855 fantov, 1 stari stot = 56.006 kg. Pri oddaji zvonov za vojne namene bo treba tako preračunati težo, kjer ni morda zuana že iz pogodbe ali računa pri napravi zvonov.

Cene moka. C. k. štajersko namestništvo je izdalo zopet nove cene za moka. Zadnje, na neprimerni način zvišane cene so s tem razveljavljene. Dotični odlok namestnji pravi: Kakor znano je ministerstvo za notranje zadeve zopetno spremembo močnih cen vojno-žitnega prometnega zavoda napravilo. Ceno za veliko oddajo za pšenični gris se je znižalo na 80 K, za pšenično kuhavno moko II na 58 K, za pšenično krušno moko na 42 K; za pšenično moko (82%) znaša 47 K 69 v, za pšenično moko za pecivo K 110, za pšenično kuhavno moko I 80 K. Cena pšenične šrot-moka (Grahamrotmehl) znaša istotako 110 K. Na podlagi teh cen določilo je štajersko namestništvo za malo razprodajo nove cene. Le-te znašajo v onih občinah, ki ležijo ob železniški postaji ali pa ne dalje nego 3 kilometre od nje, za kilogram:

Pšenična moka za pecivo in šrotna moka K 120	
pšenični gris	—90
pšenična kuhalna moka Ia	—99
pšenična kuhalna moka IIa	—67
pšenična krušna moka in ržena moka	—50
pšenična moka (po 82%)	—57
ajdova moka (bela)	—85
ajdova moka (črna)	—62
ječmenček (Rollgerste) 8	—70
„ „ 9	—67
„ „ 10	—65

Za one občine, ki so več kot 3 kilometre od železniške postaje oddaljene, ne pa več kot 10 kilometrov, se zvišajo te cene za 1 vinar; za občine, ki so oddaljene čez 10 kilometrov od železniške postaje, pa za 3 vinarje za eno kilo. V občinah z užitninskimi davkom se sme tudi ta še poleg računati. Politične oblasti prve instance morajo na tem temelju določene cene v posameznih občinah javno nabiti. Tudi trgovci z moko jih morajo imeti na vidnem kraju nabite.

Novi predpisi o izdelovanju in razpečevanju kruha in peciva. V zadnji številki Naredbenega lista je ministerevki ukaz, ki sedanjim potrebam primerno in z ozirom na pojave zadnjega časa izpolnjujejo in poostri predpise o izdelavanju in razpečevanju kruha in peciva. Dosedaj se pšenična moka za peko in pšenična moka za kuho sploh ni smela vporabljati za izdelovanje kruha. Po novem ukazu lahko v posameznih slučajih dovoli minister za notranje stvari na predlog vojnoprometnega žitnega zavoda izjeme od te prepovedi za dežele, okraje in občine. Da se odpravi različna uravnavna vprašanja malega peciva, čez katero se je že mnogokrat pritože-

valo, odredi ukaz splošno prepoved obrtnega izdelovanja in prodaje vsakovrstnega malega pečiva. Kot bistveno novost vsebuje ukaz utesnitev obrtnega izdelovanja slaščic, ki sega čez sedanjše predpise. Pšeničar in ržena moka se za to izdelovanje sploh ne sme več vprabljeti vse eno, ali je izdelujejo slaščičarji, peki ali gostilničarji in krčmarji. Izdelovati slaščice z uporabo nadomestne moke je dovoljeno samo ob dveh dneh v tednu. Obrtno izdelovanje keksov (kakes) lahko omeji politična deželna oblast ne samo kakor dozajd začasno, ampak tudi popolnoma. Obrtno izdelovanje slaščic iz maslenega (listnatega) drožnega testa je sploh prepovedano. Ukaz, ki je stopil v veljavo dne 23. decembra, prepoveduje končno pekom in slaščičarjem prevzemati v peko od tretjih oseb pripravljeno testo. V zvezi z dozajd ukrenjenimi naredbami, ki se še bodo ukrenile in ki naj potom utesnitve obrtno in tehnične uporabe moke za kruh zajamčijo, da se bo izhajalo z isto za potreben kruh za prebivalstvo, pomeni izdani ukaz gotovo občutno oškodovanje takih obrti, ki so najpoprej prizadete. V času, ki zahteva od vseh slojev prebivalstva dalekosežnih žrtev, se pa mora taka odredba ceniti kot občeegospodarska zapoved prve vrste in sme tem bolj pričakovati, da jo bodo razumeli širji krogi prebivalstva, ker gre pri tem za utesnikov konsuma, ki se ga v bistvu vendar lahko pogreša in s katerim so se odtegnile dozajd splošnosti zelo velike množine moke.

Krompirjeve cene. C. k. okr. glavarstvo v Ptuj nam piše: Temeljem ministrskega ukaza z dne 22. septembra 1915, drž. zak. št. 276 se za mesec januar 1916 za krompir določijo sledeče najvišje cene: I. pri prodajanju krompirja v večjih množinah nego 10 meterskih stotov po pridelovalcu: 1 meterski stot 10 K 20 v. II. Pri prodajanju krompirja v množinah do 10 meterskih stotov po pridelovalcu: 1. meterski stot 12 K 60 v. III. Pri prodajanju krompirja v večjih množinah nego 10 meterskih stotov po trgovcu: 1. meterski stot: 10 K 60 v. IV. Pri prodajanju krompirja v množinah do 10 meterskih stotov po trgovcu: 1 meterski stot 13 K.

Cigarete in tobak. Generalna direkcija tobačne režije razglasa, da je dala za mesec januar konzumu na razpolago 537 milijonov cigaret in 418.690 zavitkov tobaka, kar je za 25% več, kakor v istem mesecu v zadnjih treh letih. Poskrbeti bi bilo le treba, da se te cigarete in tobak tudi v trafikah dobe.

Samomor v vojaški bolnišnici. Iz Celovca se poroča: 46 letni kočijaž Jožef Oražen iz Ljubljane je ležal v vojaški rezervni bolnišnici v Celovcu in si je tam sam končal življenje. Ko je to prvič poskusil, so ga še rešili, drugi pa si je prežezal žile na vratu in na roki in je vsled izkrvavenja izdihnil. Vzrok samomora ni znan.

Bosanske marke v Srbiji. V vojaški guberniji Srbiji so vpeljane bosanske poštne marke, preko katerih je natiskano: "K. u. k. Militärverwaltung".

Pomiloščeni Rusi. "Agence Havas" poroča iz Madrida: Po posredovanju španskega kralja je naš cesar Franc Jožef I. pomiloštil osem na smrt obsojenih Rusov.

Balkanski vlaki iz Berlina čez Dunaj, Beograd, Sofijo v Konstantinopol pričnejo voziti s 15. t. m. Vozili bodo sedaj dvakrat na teden ter odhajali iz Berlina ob sredo in soboto, iz Konstantinopla pa ob torkih in sobotah. Vožnja od Dunaja v Konstantinopol trajala bo 47 ur.

O vprašanju vzdrževalnin (podpor za svoje vpoklicanih vojakov) se je vršila v soboto konferenca med min. predsednikom, domobranskim ministrom in deputacijo soc.-dem. poslancev. Grof Stürgkh je izjavil, da bo izdala vlada v tej zadevi nove instrukcije, ki bodo predpisale, da se naj pri priznavanju vzdrževalnin čim najliberalnejše postopa. Zlasti se naj ženam vzdrževalnine ne odtegnejo, ako so si poiskale kak postranski zaslužek. Podpora naj se prizna tudi otrokom, ki so se pozneje narodili. Nova instrukcija se bo ozirala tudi na nezakonske otroke. Želji, da bi se vzdrževalnine splošno zvišale, pa vlada ne more ustreči.

Skupna razprodaja mrve. Deželni kulturni inšpektorat ima večjo potreščino na sladki mrvi in deteljni mrvi. Namerava pa to potreb-

ščino neposredno pri kmetovalcih kriti. Ker en posestnik večinoma nima en celi vagon za prodati, priporoča se pri oddajanju manjših množin, da se več posestnikov združi in omogoči s tem odpošiljatev cellega vagona. Želi se mrvo prešano in naloženo. Zaradi dogovora glede cene naj posestniki čimprej stopijo v zvezo z deželnim kulturnim inšpektoratom (Landeskulturinšpektorat der k. k. Statthalterei in Graz).

O koncu vojne. Angleški socijalno-demokracijski poslanec Snowden je v poslanski zbornici m. dr. izjavil: Od početka vojne še ni bilo toliko izgledov za mir kakor sedaj. V vplivnih političnih krogih je čutili novo obliko javnega mnenja. Ljudje, ki so se doslej obnavljali storiti si mnenje, so zdaj izrazili očitno dvom, ali angleška vlada sploh more vojno vojaško skloniti. Nizozemski diplomatični krogi so prepričani o skorajšnjem koncu vojne. Računajo namreč s tem, da bo padla vojaška odločitev spomladi. Na zapadu in na vzhodu bo ofenziva Francozo, Angležev in Rusov temeljito izpremenila celotni vojaški položaj. Kakoršenkoli bo konec te ofenzive, njen uspeh ali neuspeh bo pospešil nastop miru. Podučeni krogi v Haagu pa smatrajo že sedaj dve stvari izključeni, da bi se namreč vojna končala vsled izstradanja ali onemoglosti vojaških in finančnih sil centralnih držav, ali pa da bi bile premagane. Marčajni krogi v Londonu, Parizu in Petersburgu računajo v najugodnejšem slučaju nato, da se bodo morale nemške in avstro-ogrske čete umakniti na lastno ozemlje. Vse upanje, da bodo zasledle nemške ali avstro-ogrske dežele in da bodo korakale proti Berlinu ali Dunaju, so entente države že opustile. Kar je čitati o tem še v časopisih, je samo neodpustno beedičenje.

(Jeza, neprijetnost) in slabo razpoloženje so posledice zamašenja in slabe prebave. Mnogo ljudi je, ki na tem trpijo, brez da bi se nato ozirali, mnogo pa takih, ki hočejo bolezen z črevesju škodljivimi, žledec oslabujočimi odvajalnimi sredstvi odpraviti. Vsi ti naj bodo opozorjeni, da imamo izborno, žledec okrepujoče, črevesju neškodljivo milo odvajalno sredstvo: Fellerjeve čiste rastlinske Rhabarbara-kroglice z zn. "Elsa-kroglice", so sigurne ali milega vpliva, ne pripeljejo k navadi do odvajalnih sredstev, pa tudi ženske in otroci jih radi jemljejo. Vedno zopet čujemo o oškodovanju črevesja vsled rabe krepko vplivajočih odvajalnih sredstev in zato je bilo treba, opozoriti zopet enkrat na Fellerjeve mile "Elsa-kroglice". 6 skatljic tega izbornega žledecnega sredstva stane franco samo 4 K 40 h. Narodi se jih le pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elsa trg št. 241 (Hrvatstvo). Tudi Fellerjev bolečine odpravljajoči rastlinski esenčni fluid z zn. "Elsa-Fluid", 12 steklenic za samo 6 K franko, se zamore obenem naročiti, da se ima to izborno domačo sredstvo vedno pri roki, kadar se dobi vsled prepiha ali makrote bolečine. Tisoče prijateljev in pristašev imajo ti Elsa-preparati. (ev)

Izpred sodišča.

Politične obsodbe.

Innsbruck. List "Innsbrucker Nachrichten" poroča: C. k. domobranksko vojno sodišče na južnem Tirolskem je kot nagli sod dne 3. decembra 1915 obsodilo na smrt z ustrelitvijo gostilničarjo Lodovico Tait v Nomi, ker je namenoma pustila viseti v javni gostilni tako poškodovano sliko cesarja, da se more to smatrati le kot simbol umora in se je tako pregrešila proti spoštovanju napram cesarju. Lodovica Tait je bila pomiloščena v 5-letno težko ječo. Nadalje je bil obsojen v 7-letno poostreno ječo po domobranskem vojnem sodišču c. in k. najvišjega poveljstva kot naglega soda realec Ezio Michelsoni iz Trienta, ker je poskušal z dopisnico zapeljati nekega enoletnega prostovoljca, da naj ta pobegne.

Zadnji telegrami.

(C. k. kor. in brz. urad.)

Avstrijsko poročilo.

Proti Rusom. V vzhodni Galiciji in na besarabski meji mestoma topovski boji. Drugače nobenih posebnih dogodkov.

Proti Lahom. V Judikarijah obstreljevala je italij. artiljerija

vasi Creto in Por. Na Romi so italij. letalci bombe, da bi napravili škodo. Naša ljerija obstreljevala in zažgal barakin tabor južno Pontafila, tolminskem in doberdobskem delku na obeh straneh topogojen.

Proti Črnogori. Ob Avstrijah prodirajoča avstro-ogrska kolona je Črnogorce iz Budne prepodvzela je severno mesta ležeči vrh v last. V oddelku Lovčeboreče se sile stale so v 6 kilometrov zapadno Cetinja v boju. Tudi boji Grahovi potekajo ugodno. Ju Avtovaca napadli smo sovražni v njegovi visočinski postojanki ga vrgli.

Nemško poročilo.

Nemci so odbili razne francoske in angleške napade. Sestrelili so angleške letalne stroje; od 8 gleških oficirjev je 6 mrtvih, 2 ranjena in vjeta.

Gospodarske.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi, označeni z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 15. januarja v Arvežu (sejma lje drobnico): v Brežicah (svinski sejmi).

Dne 17. januarja v Kapelah, okraj: v Petrovčah**, okraj: Celje: v Tilmid okraj: Lipnica.

Dne 18. januarja v Radgoni*; v močno (sejem s ščetinarji); v Gradcu (sejem porabno živino).

Dne 20. januarja v Bačah**, okraj: Kopmišlje v Schwanberg**, okraj: Deutschlandsberg, Birkfelda; pri St. Rupertu**, okraj: Weiz; v Blejšem dorfu, okraj: Hartberg; pri Sv. Jakobu, okraj: Vornau; v Obdachu**, pri Sv. Lenartu v S gor.**; v Saazkoglu, okraj: Feldbach; v Kallwaner da okraj: Mantern; v Ernovžu**, okraj: Lipnica, njeg Tenffenbachu**, okraj: Neumarkt; v Kleinsöldi okraj: Voitsberg; na Bregu pri Ptuj (svinjski sejmi); v Gradcu (sejem s klavno živino).

Dne 21. januarja v Teharjih**, okraj: Celje; v Rogatcu (svinjski sejmi); v Gradcu (sejem s klavno živino).

Sejanje lanu, konopelj i. t. d.

Zaradi velikega pomanjkanja prediva, ki je posled zaprtega dovoza bombaža v monarhijo, je treba kol možno zvišati tuzemsko pridelovanje domačih rastlin prejo, pa tudi uporabljati druge rastline za dobavo pred kolikor je tole mogoče.

Treba bo torej pridelovati več lanu in konopelj onih ozemljih, kjer se že pridelujeta in morda ju za začetni pridelovati tamkaj, kjer sta bila že domača, in je pridelovanje opustilo le zaradi neugodnih razmer, vs inozemske konkurence i. t. d.

Ker je iz javnega stališča zelo važno, da se zavotvijo kolikor mogoče izdatne množine lanenega in konopelnega vlakna, je izjavilo c. in k. vojno ministerstvo da je pripravljeno dati za to pridelovanje v spomlad primeru potrebe interesom, na razpolago službeprmo, sposobne okrevajoče vojake, invalide in vojnjetnike oziroma oddelke delavcev in je o tem že obvešč. c. in k. vojaška poveljstva dne 5. novembra 1915, 70.604, od. 13.

S temi činitelji bi se morale v danem prime neposredno dogovoriti poljedelske korporacije.

Kar zadeva pridelovanje drugih rastlin za dobiva vlakna, bi prišle v poštev hemelj koprive (Urtica dioica in urens in Parietaria) in svilena rastlina (Asclepias).

Met tem, ko bi poraba hemelja pomenila vporadosedaj še neizrabljenega postranskega pridelka, bi pri koprivi poleg nabiranja divje rastline nasad te rastline na mestu tam, kjer se mogoče zemlja drugače ne moizrabiti, in bi bil tudi majhen pridelek tem bolj zadovolj